

The Chasidic Perspective

Jewish Education

Likutei Sichos volume 1 page 140

Pharaoh wanted to throw all the Jewish boys into the Nile. In our days as well, Jewish parents must make sure their children are not thrown into the river of making a livelihood. A Jewish child must have a proper Jewish education and G-d will make sure he has what he needs.

ד. כָּבֶר דְּבַר פְּעַם אִוְדוֹת הַגְּזֵרָה ד"כל הַבֵּן הַיְלִוּד הַיְאֲרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ", שְׁנִקְדַּתָּה וְתִכְנֶנָּה - יֵשׁ בְּכֹל דּוֹר וּבְכֹל מְדִינָה, גַּם בְּדוֹרֵנוּ וּבְמְדִינָתֵנוּ.

בְּשַׁעַה שְׁנוֹלַד יֶלֶד יְהוּדִי, וְעַל פִּי סֵדֶר הַחַיִּים הַיְהוּדִי מִתְחִילִים מִיָּד לְחַנְכוֹ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת - אֲזִי בָּא פְּרַעַה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, דְּהֵינּוּ הַהֲנַהֲגָה הַשׁוֹלֵטָה ("דִּי בַעַל-הַבַּיִת'שְׁקִיט") שֶׁל הַמְּדִינָה, וְטוֹעֵן: נוֹלַד עֵתָּה יֶלֶד, שְׁבָבוֹא הַזְּמַן יִנְשָׂא וַיִּצְטָרֵךְ לְסַפֵּק פְּרִנְסַת הַבַּיִת, וְלָכֵן כָּבֶר מִיְלֻדוֹתוֹ יֵשׁ לְהַשְׁלִיכוֹ בְּנֵהָר הַנּוֹתֵן פְּרִנְסָה (כָּל הַמְּזוֹן וְהַפְּרִנְסָה שֶׁל מִצְרַיִם הָיָה תְּלֵוִי בַּיָּאוֹר - נֵהָר הַנִּילוֹס), שְׂטִיבֵל וַיִּטְבַּע בְּנֵהָר.

אֲלֵא מֵאִי, מָה יְהִיָּה עִם תּוֹרָה וּמְצוּוֹת? - עַל כָּךְ, עוֹנָה "פְּרַעַה", יִשְׁנֵנו "יוֹם רֵאשׁוֹן" ("סְנִדְעִי"), שְׁבוּ הַ"בְּנֵק" סָגוּר, הַחֲנִיּוֹת סָגוּרוֹת וְכוּ'. - בְּלִילָה שְׁלֹפְנֵי זֶה יֵשׁ לְגַרֵּר אֶת הַיֶּלֶד לַ"סְרֵט" ("מוֹאוֹי") וְלִשְׁאֵר הַבָּלִים, אֲבָל בְּבִקְרָה, מִכַּיִן שֶׁהַהוֹרִים רוֹצִים לִישֵׁן עַד שְׁתֵּים-עָשָׂרָה בַּצְּהָרִים, לֹא אֲכַפֵּת לָהֶם שֶׁהַיֶּלֶד יִלָּךְ לַ"סְנִדְעִי-סְקוֹל" וְיִלְמַד שָׁם, וְלֹא רַק לְשִׁיר וְלִרְקֹד, אֲלֵא אֶפְלוּ "עֵבְרִי" וְחֻמְשׁ... וְאֵלוֹ הֵם, הַהוֹרִים, יוֹכְלוּ לִישֵׁן בְּמִנוּחָה, וְלִהְיוֹת שְׁקוּעִים בְּשֵׁנָה עֲמֻקָּה בְּרוּחָנִיּוֹת.

לְאַחַר-מִכֵּן - בְּשַׁעַה אַחַת אַחֲרֵי-הַצְּהָרִים, יִפְטָמוּ אֶת הַיֶּלֶד ע"י הַ"טְלוֹיזִיא", "סְרֵטִים" ו"בִּיסְבָּאֵל"... - בְּנֵהָר הַנִּילוֹס, שְׁלִדְעָתֶם נוֹתֵן פְּרִנְסָה.

תְּמוּרַת הַצָּרֶךְ לְקַשֵּׁר אֶת הַיֶּלֶד, כָּבֶר מִיְלֻדוֹתוֹ, עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא "הַזֵּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים", בְּאִפְּן שֶׁל כְּבוֹד וּמִנוּחָה,

- שְׂזוֹ (הַהֲתַקְשְׁרוֹת עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) הִיא הַדֶּרֶךְ הַיְחִידָה שֶׁל יְהוּדִי לְהַשִּׁיג פְּרִנְסָה, שְׁכּוֹן, אֶפְלוּ אִם אֲצֵל הַגּוֹיִים תְּלֵוִיָּה הַפְּרִנְסָה בְּחֻקֵי נֵהָר הַנִּילוֹס, הֲרִי בְּיִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּהוֹי' אֲלֵקִיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם", עַל יְדֵי זֶה שְׂיִשְׂרָאֵל מְקַשְׂרִים עִצְמָם עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה

חיים הם, ועל ידי זה יש להם גם פרנסה, כיון ש"מאן דיהיב חיי יהיב מזוני": הקדוש ברוך הוא, הנותן חיים, נותן גם פרנסה, לו לאשתו ולבניו -

תמורת זאת, משליכים את הילדים אל הנהר, שמנתק אותם לא רק מחייהם הרוחניים, אלא גם מחייהם במובן הפשוט, שהרי, כאמור, הדרך היחידה של ישראל לחיות ולהתפרנס היא ע"ה התקשרות עם הקדוש ברוך הוא.

ה. וכשם שבגלות שהיתה קדם מתן-תורה, שהיא גלות מצרים, כל הגזרות הקודמות לא הגיעו לחמרת הגזרה "כל הבן הילוד היארה תשליכהו" - כן גם בגלות הנוכחית, שכל הגזרות שהיצר הרע מטיל על אנשים מבגרים, אינם מגיעים לחמרת הגזרה שהיצר הרע מטיל על ילדים קטנים.

אבל, כאשר לא מתפעלים מ"פרעה", לא מתפעלים מ"הידידים הטובים", מהשכנה שגרה בבית הסמוך, הטוענת: כיצד הנך שולחת את בנך לחדר, לישיבה, ששם לומדים תורה, שהיא בת שלש וחצי אלפי שנים, תורה שנתנה במדבר שממה, בזמן שעדין לא היה "רדיו", "טלפון", ואפילו לא היה "עתון" בבקר ל"מודה אני"...

בעבר - טוענת היא - היה אפשר לחיות עם חנוף כזה. אבל עתה, בעמדנו ב"מאה העשרים" ("טווענטיעט סענטוריי"), לאחר שזכינו ל"קדמה" ו"תרבות" - אי אפשר להשאר "מישנים".

יתרה מזו, לפעמים מתלבש "פרעה" בלבוש של קדשה, וטוען: הואיל ורצונך שבנך יתן ממון רב לצדקה בכלל ולישיבות בפרט, עליך להבטיח שיהיה "גביר", ולכן השליכי אותו אל נהר הפרנסה, עשי שיהי כמו כל ה"דזשנ'ס" וה"מייקל'ס", "אשר לא להוי' המה", ואז תוכלי לקוות שיתן כסף עבור ישיבות וחדרים.

- לפעל אנו רואים שרק "פרעה" מתפרנס מזה. ואלו ליהודים אין מזה שום תועלת. -

יש לדעת את האמת, שגזרה זו באה מאותו "פרעה", אלא שבידעו שאם יבוא ויצוה לעשות עברה, לא ישמעו לו, מתלבש הוא באצטלא של משי ("א זידענע זופעצע"), ואומר שיש לו ישיבה גדולה וזקוק לממון להחזקתה, ולכן יש למסר את הילדים ל"פבליק-סקול" ול"סאנדעי-סקול", ואז יהי ביכלתו לבנות ישיבה גדולה עבור "מלאכים"...

כאשר מבחינים בעוד מועד שעצה זו באה מ"פרעה", מה"קלוגינקער" שאומר "הבה נתחכמה לו - פן ירבה" (כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק ואמר: אבל האמת היא - ש"כן ירבה וכן יפרא"), מי שרוצה שלא ישאר שריד ופליט רחמנא ליצלן, מיהדות, מנשמות ישראל, ועי"ז גם מהגופים דישראל,

ומתמסרים בתקף יהודי לבטל את הגזירה, מפסיקים לחפש "תכליתים" בגיל חמש שנים, שבע שנים, שלוש-עשרה שנים או שמונה-עשרה שנים, ועומדים מתוך אמונה ובטחון בהקדוש ברוך הוא,

כי "רבות מחשבות בלב איש" (כלומר שאינן מביאות תועלת, כיון שהן "רבות" ולא "יחיד", "יחידו של עולם"), "ועצת הוי' היא תקום" ("היא" - לשון יחיד), כיון שהקדוש ברוך הוא הוא בעל-הבית לא רק בשמים אלא גם בארץ, במקום שבו נמצאת היא, עם בעלה וילדיה,

הרי בידעה זאת - לא זו בלבד שאינה מתפעלת משכנתה, אלא אדרבה - היא פועלת על שכנתה, שגם היא תציל את ילדיה מידי "פרעה", וכך מעמידים עשרות אלפי ילדי ישראל, שילכו לקראת משיח צדקנו, במהרה בימינו.

ו. וכשם שאז, בשעה שנפטר מפרעה, בזמן משה רבנו ומרים, היתה שמחת הנשים גדולה הרבה יותר משמחת האנשים, כיון שגם את הגזירה "חיו" האמהות יותר מאשר האבות - כן הוא גם עתה, שהן גזרת פרעה, ובמילא גם השמחה שבאה כשנפטרים מהגזירה, מרגשים יותר אצל נשי ישראל.

בחלקו הגדול של היום - לא נמצא הבעל בבית, ואפילו בזמן שנמצא בבית - גם אז אינו מתמסר כל-כך לחנוף הילדים כמו האשה.

לאידך, האשה היהודי, היא זו שלוחמת בפרעה, מסתתרת ככל שיהי, ובאיזו צורה "ידידות טובה" שיבוא אליה,

ואז מבטח שתנצח, ותביא לכך ש"הוי'" (תורה ויהדות) - "גאה גאה (וההפך) סוס ורכבו - רמה בים". וענין זה נעשה בשמחה, בתפיש ובמחולות, וכך עוברים לפרשת יתרו, פרשת קבלת התורה, כיון שיכולים לומר "בנינו ערבים בעדנו".